TURKEY RIGHTS MONITOR

Uitgave 332 | Datum 26 oktober-1 november

Als mensenrechtenorganisatie volgen wij mensenrechtenschendingen in Turkije nauwlettend. In het kader van dit werk publiceren wij wekelijks een bulletin waarin de mensenrechtenschendingen van de voorbije week worden gedocumenteerd. Daarnaast delen wij regelmatig actuele statistieken en per categorie gerangschikte bronnen over deze zaken. Het Turkey Rights Monitor-rapport wordt al 332 opeenvolgende weken gepubliceerd en gedeeld met instellingen, organisaties en andere betrokkenen op het gebied van mensenrechten. Actuele informatie en statistieken vindt u op onze website: https://turkeyrightsmonitor.com/

WILLEKEURIGE DETENTIE EN ARRESTATIE

Gedurende de week gelastten aanklagers de aanhouding van minstens 10 mensen wegens vermeende banden met de Gülenbeweging. In oktober 2020 stelde de VN-Werkgroep inzake Willekeurige Detentie (WGAD) in een advies dat wijdverbreide of systematische gevangenzetting van mensen met vermeende banden met deze beweging mogelijk neerkomt op misdrijven tegen de menselijkheid. Solidarity with OTHERS heeft een gedetailleerde databank samengesteld om grootschalige aanhoudingen wegens vermeende banden met de Gülenbeweging te volgen sinds de mislukte staatsgreep van juli 2016.

30 oktober: De Turkse politie hield 10 mensen in drie provincies aan wegens vermeende banden met de Gülenbeweging, in het kader van lopende onderzoeken waarin de autoriteiten vermeende organisatorische banden en activiteiten als grond voor strafvervolging beschouwen.

GEDWONGEN VERDWIJNINGEN

Er is nog altijd geen nieuws over Yusuf Bilge Tunç, een voormalig overheidsmedewerker die tijdens de noodtoestand van 2016 tot 2018 werd ontslagen en in augustus 2019 als vermist werd opgegeven. Zijn zaak maakt deel uit van een reeks vermoedelijke gedwongen verdwijningen van regeringscritici sinds 2016.

VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING

26 oktober: Een rechtbank in Istanbul heeft de universiteitsstudenten Nehir Dizdar en Nevin Tekin in voorlopige hechtenis genomen op verdenking van bedreiging van minister van Onderwijs Yusuf Tekin, nadat ze een protestspandoek hadden getoond waarop zijn aftreden werd geëist. Na drie dagen werden ze vrijgelaten.

27 oktober: Een Turks hof van beroep heeft de gevangenisstraffen van 10 vakbondsleden en maatschappelijke activisten bevestigd wegens hun deelname aan een demonstratie in 2015 ter promotie van een vredesbijeenkomst in Ankara, ondanks het betoog van hun advocaat dat de bijeenkomst vreedzaam was en onder het vergaderrecht viel.

28 oktober: De politie in Istanbul hield vier universiteitsstudenten aan die protesteerden tegen de gevangenzetting van twee medestudenten wegens een spandoek waarop het aftreden van de minister van Onderwijs werd geëist. De rechter liet hen vervolgens onder gerechtelijk toezicht vrij, met onder meer een meldplicht en reisbeperkingen.

VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN MEDIA

27 oktober: De Turkse politie hield Sözcü-redacteuren Ercüment İşleyen en Tuğba Nur Çelik aan voor verhoor nadat hun krant twee gevangengezette universiteitsstudenten ten onrechte als middelbare

scholieren had aangemerkt. Er werd een onderzoek ingesteld wegens vermeende verspreiding van misleidende informatie, waarna beide journalisten werden vrijgelaten.

28 oktober: De Turkse toezichthouder op de omroep legde Sözcü TV en Koza TV boetes op van respectievelijk 1 en 2 procent van hun reclame-inkomsten in de voorgaande maand, vanwege uitzendingen over de gevangenzetting van journalist Murat Ağırel en beschuldigingen rond een beleggingsfondsschandaal waarbij regeringsfunctionarissen betrokken zouden zijn.

30 oktober: Turkse aanklagers eisten een gevangenisstraf van meer dan vijf jaar tegen journalist İsmail Arı vanwege berichten op sociale media over een voormalig hoofd van de omroeptoezichthouder. Hiermee werden de strafrechtelijke procedures tegen de BirGün-verslaggever, die al in voorlopige hechtenis zat, verder uitgebreid.

31 oktober: Een rechtbank in Istanbul blokkeerde de toegang tot het nieuwste domein van de website van de Koerdische krant Yeni Yaşam wegens nationale veiligheid en openbare orde. Daarmee kwam er opnieuw een beperking bij in een reeks maatregelen die de krant dwongen haar onlineverslaggeving via alternatieve adressen voort te zetten.

RECHTERLIJKE ONAFHANKELIJKHEID EN RECHTSSTAAT

27 oktober: De belangrijkste oppositiepartij van Turkije, de Nieuwe Partij, kondigde aan een binnenlandse rechterlijke beslissing om voormalig CHP-voorzitter Özgür Özel uit de partijleiding te zetten aan te vechten bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Volgens de partij schond de rechterlijke inmenging in haar interne leiderschapsproces de politieke participatie en de autonomie van politieke partijen.

29 oktober: Een Turkse rechtbank liet de geschorste burgemeester van Üsküdar, Sinem Dedetaş, na ongeveer 90 dagen voorlopige hechtenis vrij uit de gevangenis en plaatste haar onder huisarrest. Het corruptieonderzoek tegen haar en de beperkingen die haar verhinderen haar gekozen functie te hervatten, bleven van kracht.

31 oktober: Een Turkse rechtbank plaatste Şeniz Doğan, burgemeester van de gemeente Merkezefendi in Denizli (Nieuwe Partij), haar echtgenoot en drie andere verdachten in voorlopige hechtenis in een onderzoek naar gemeentelijke corruptie, met verdenkingen van omkoping, ambtsmisbruik en aanbestedingsfraude. Verschillende andere verdachten werden onder gerechtelijk toezicht vrijgelaten.

1 november: Mensenrechtenverdediger Osman Kavala zat inmiddels negen jaar gevangen, ondanks uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens waarin schendingen van zijn rechten werden vastgesteld en zijn vrijlating werd geëist. De Turkse autoriteiten houden hem sinds zijn aanhouding in 2017 nog altijd vast.

KOERDISCHE MINDERHEID

29 oktober: Een Turkse rechtbank veroordeelde 11 mensen, onder wie artiesten en technisch personeel, elk tot tien maanden gevangenisstraf wegens terroristische propaganda in verband met hun deelname aan de Koerdische Newrozviering van maart 2025. De verdachten ontkenden dat hun activiteiten terrorisme propageerden.

30 oktober: De Turkse politie hield de Koerdische dichter en toneelschrijver Tekin Ağacık aan op de luchthaven van Istanbul nadat Estland zijn asielaanvragen had afgewezen en hem naar Turkije had teruggestuurd. Hij werd ondervraagd over beschuldigingen die verband hielden met terrorisme en zijn activiteiten op sociale media; zelf ontkende hij betrokken te zijn geweest bij terrorisme.

GEVANGENISOMSTANDIGHEDEN

28 oktober: Een Turkse rechtbank bevestigde de weigering van de gevangenisautoriteiten om de gevangengezette prediker Alparslan Kuytul in het weekend familiebezoek toe te staan. Daarmee werd een eerdere regeling teruggedraaid waardoor zijn kinderen hem konden bezoeken zonder school te missen, ondanks de lange reis naar de gevangenis.

29 oktober: Mensenrechtenorganisaties en juridische organisaties meldden dat er in twee gevangenissen in Adana 38 gedetineerden met gezondheidsproblemen verbleven, onder wie zeven ernstig zieken. Ze beschreven vermeende belemmeringen voor tijdige

ziekenhuisoverplaatsingen, diagnoses en medische behandeling, en geschillen over fouilleringen tijdens vervoer naar zorginstellingen.

FOLTERING EN MISHANDELING

26 oktober: Gevangenisautoriteiten zouden de medisch noodzakelijke beschermende handschoenen van gevangene Hayati Deniz Kaytan in de gevangenis van Bolu in beslag hebben genomen, ondanks gedocumenteerde ernstige weefselschade aan zijn handen. Zijn advocaat sprak van psychische mishandeling en belemmering van de noodzakelijke medische zorg.

TRANSNATIONALE REPRESSIE

27 oktober: Onlangs openbaar geworden documenten van de Turkse politie zouden hebben onthuld dat regeringscritici die deelnamen aan demonstraties in Noorwegen, Finland en Denemarken werden gevolgd. Informatie waarmee vermeende aanhangers van de Gülenbeweging konden worden geïdentificeerd, zou zijn doorgestuurd naar Turkse autoriteiten voor gebruik in binnenlandse strafrechtelijke onderzoeken.

VROUWENRECHTEN

30 oktober: Het vrouwenrechtenplatform EŞİK kondigde aan dat voorgenomen beperkingen van alimentatie wegens financiële nood uit het dertiende Turkse pakket hervormingen van de rechtspraak waren geschrapt na bezwaren van vrouwenorganisaties. Het waarschuwde tegelijk dat andere voorstellen over echtscheidingsprocedures en gezinsbemiddeling nog steeds zorgen opriepen over de wettelijke bescherming van vrouwen.